

# Llegendes Lloretenques

## El vaixell

Segons la historiografia local el bergantí *Purísima Concepción y Santa Rosa*, capitanejat per Josep Domènech, fou el primer vaixell lloretenc a travessar l'Atlàntic. A partir del final de 1778, gràcies al decret de lliure comerç instaurat per Carles III, la navegació de cabotatge i les nostres drassanes van agafar una gran embranzida. Com a resultat es produeix un increment extraordinari de gent de mar que es converteixen en patrons o capitans de nau i que conjuguen el risc de la navegació amb altres negocis.

## El crucifix d'alabastre

L'element protagonista de la llegenda és una creu d'estil barroc emprada per a posar sobre una taula o altar. La peça, de factura italiana, està elaborada amb alabastre i marbre bicolor, presenta a la base les *arma christi*, atributs que fan al·lusió a la Passió i Mort de Jesús. La imatge està rematada pels quatre extrems amb caps d'angelots i hi apareix la figura al·legòrica del pelicà fent al·lusió al sacrifici de Crist per salvar la humanitat.

## La propietària del crucifix

Dolors Domènech Macià, besnéta del protagonista, va néixer a Lloret el 26 de juliol de 1852. Cal buscar l'origen de la història en la nissaga de mariners i patrons d'embarcacions que van formar part de la seva família. Els seus pares, Josep Domènech Conill i Ramona Macià Domènech, eren membres de les classes benestants locals de l'època, la riquesa de les quals provenia principalment del comerç amb ultramar.

Crucifix de sobretaula, s. XVIII  
Manufactura italiana  
Alabastre i marbre  
Actualment en mans desconegudes



## Els documents i la història

La llegenda prové d'un fet verídic ocorregut a un membre la família Domènech, una gran nissaga vuitcentista de mariners lloretencs. Cap als anys 1920 el farmacèutic Enric Botet i Sisó va elaborar un recull de llegendes locals en la qual va incloure el relat del crucifix. La història va ser narrada oralment per part de Dolors Domènech i Macià, aleshores propietària de la creu i besnéta del protagonista. Genealògicament no s'ha pogut constatar qui va ser realment el propietari originari d'aquest objecte litúrgic ja que es produeixen errors en les dates, com també confusions amb el nom de pila que apareix algunes vegades com a Josep Domènech i d'altres com a Pau Domènech. Cap als anys 80 del segle XX sabem que el crucifix estava a mans del sr. Jaume Pou i Sais. A partir de llavors se n'ha perdut la pista.

A la transcripció original de la història els dos frares són assassinats a Cuba per indis. Nosaltres hem optat, en aquesta versió, per fer que els assassins dels frares no siguin indis sinó, segurament, bandits. Malauradament, l'any 1776 els indígenes amerindis ja havien desaparegut del tot de l'illa de Cuba, morts per les malalties dutes pels europeus i assassinats i esclavitzats pels conqueridors espanyols.